

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Kaniové, soudce Ivo Pospíšila a Michala Bobka v právní věci žalobce: **H. D. T.**, zastoupeného Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Milady Horákové 1957/13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, za účasti: nezl. **S. K.**, zastoupený V. K., opatrovnící bytem, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 10. 2023, č. j. OAM-5828-56/PP-2022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 1. 2024, č. j. 33 A 12/2023 - 58,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Ministerstvo vnitra České republiky rozhodnutím ze dne 5. 10. 2023, č. j. OAM-5828-56/PP-2022, zamítlo dle § 87e odst. 1 písm. f) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zák. č. 326/1999 Sb.“), žádost o přechodný pobyt, neboť existuje důvodné nebezpečí, že by žalobce mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek.

[2] Tomuto závěru se žalobce bránil žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně, který ji však shora označeným rozsudkem zamítl. Soud uvedl, že žalobce byl rozsudkem Okresního soudu ve Znojmě ze dne 5. 12. 2012, sp. zn. 2 T 124/2012, uznán vinným z přečinu *ohrožení pod vlivem návykové látky*. Podle rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 6. 2014, č. j. 52 T 12/2013 - 4625, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání zvláště závažného zločinu *nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy* podle § 283 odst. 1, 2 písm. a), odst. 3 písm. b) a c) trestního zákoníku,

pročež byl za tuto trestnou činnost a za shora popsany sbíhající se přečin *ohrožení pod vlivem návykové látky* odsouzen k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání devíti let. Usnesením Okresního soudu ve Znojmě ze dne 22. 3. 2018, sp. zn. 18 Pp 3/2018, byl následně žalobce z výkonu trestu odnětí svobody podmíněně propuštěn a byla mu stanovena zkušební doba v trvání sedmi let s tím, že byl nad žalobcem vysloven dohled.

[3] Soud uzavřel, že žalobce byl za dobu svého pobytu na území ČR shledán vinným a pravomocně odsouzen několikrát, nejednalo se tak o „pouhý“ jednorázový či ojedinělý exces z jinak řádně vedeného způsobu života, nýbrž o systematické a závažné porušování právního řádu. Žalobce se drogové trestné činnosti dopustil jako aktivní člen organizované skupiny a tuto činnost vykonával soustavně a dlouhodobě po dobu minimálně jednoho roku. To vše navíc činil v úmyslu získat finanční prospěch značného rozsahu. Závažnost žalobcova jednání pak dle soudu podtrhuje rovněž druh a výměra uloženého trestu (odsouzení k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce trvání 9 let ve věznici se zvýšenou ostrahou), jakož i volba maximální zákonem přípustné délky zkušební doby v případě podmíněného propuštění (7 let), včetně uložení dodatečných povinností a omezení (nutnost probačního dohledu). Konečně krajský soud při posuzování „*nebezpečnosti*“ žalobce zohlednil i skutečnost, že se posledního trestného činu dopustil ve zkušební době podmíněného odsouzení za první z trestných činů a současně ještě předtím, než byl soudem prvního stupně odsouzen za druhý trestný čin. Po zhodnocení všech aspektů trestní minulosti dospěl krajský soud k závěru, že i navzdory časovému odstupu u něj i nadále trvá hrozba, že by v případě svého dalšího setrvání na území ČR mohl opět závažným způsobem narušit veřejný pořádek. Soud rovněž akcentoval, že žalobce po podmíněném propuštění z výkonu trestu narušoval veřejný pořádek, neboť z území ČR nevycestoval, ač k tomu byl povinen poté, co v důsledku páchání úmyslné trestné činnosti pozbyl dosavadní pobytové oprávnění. Takové chování žalobce dle soudu jednoznačně nasvědčuje absenci respektu k dodržování právních předpisů ČR a jen umocňuje závěr žalovaného o hrozícím narušení veřejného pořádku žalobcem v budoucnu.

[4] Následně soud přezkoumal přiměřenost dopadů napadeného rozhodnutí do sféry jeho soukromého a rodinného života. Uvedl, že žalobce se o svého syna od jeho narození až do nástupu do výkonu trestu nikdy osobně nestaral, nevychoval jej a ani o něj neprojevoval žádný zájem. V tomto ohledu se nic nezměnilo ani po dobu jeho pobytu ve vězení, kdy nezl. S. žalobce ve věznici nenavštěvoval a ani jiným způsobem spolu neudržovali kontakt. O syna žalobce od jeho dvou let až doposud soustavně pečuje jeho babička, již byl svěřen do péče, přičemž sám žalobce nikdy žádné konkrétní kroky k tomu, aby syna získal do své péče, neučinil. Zároveň nelze pominout, že ani po svém návratu z výkonu trestu žalobce se synem nebydlí ve společné domácnosti; syn i nadále bydlí v domě své babičky. Právě tak se žalobce ani aktivně nepodílí na jeho každodenní péči či výchově, neboť veškeré potřeby jeho syna zajišťuje babička, která o něj pečuje nejen osobně, nýbrž jej zabezpečuje i finančně. Soud proto uzavřel, že nic nenásvědčuje tomu, že by měl mít žalobce se svým synem natolik hluboký a intenzivní vztah, aby nemohl území ČR opustit bez toho, aniž by to nenarušilo další správný sociální či psychologický vývoj jeho syna.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost.

pokračování

[6] V ní namítl, že trestnou činnost spáchal před 10 lety, kdy byl drogově závislý. Mimo toto období žádnou trestnou činnost nespáchal, a proto soud význam časového odstupu od spáchání poslední trestné činnosti posoudil nesprávně, jestliže došel k závěru, že žalobce i nadále představuje hrozbu pro veřejný pořádek.

[7] Dále uvedl, že odůvodnění soudu považuje za nepřezkoumatelné; soud hovoří o „opakovaném narušení veřejného pořádku“, kterého se měl dopustit tím, že z území ČR po svém propuštění z výkonu trestu nevystoupal, niž by tyto své závěry podrobněji odůvodnil.

[8] V posledním bodě kasační stížnosti namítl, že soud chybně vyhodnotil dopad rozhodnutí žalovaného do jeho soukromého a rodinného života a jeho syna. Je sice pravdou, že po narození se o syna skutečně řádně nestaral. Syn byl svěřen do péče babičky a poté stěžovatele ve věznici nenavštěvoval, protože neměli skutečný vztah. Ve výkonu trestu se však stěžovatel zbavil drogové závislosti a po svém propuštění se synem navázal vztah, který je v současnosti zcela normální. Stěžovatel si je vědom svého nejistého pobytového postavení, a proto po svém propuštění z výkonu trestu neučinil žádné kroky, aby syna získal do vlastní péče; se synovou babičkou se dohodl, že syna převezme do péče pouze v případě, že bude mít povolení k pobytu. Má proto za to, že takové řešení bylo a stále je v nejlepším synově zájmu. Stěžovatel je se synem v častém a pravidelném osobním kontaktu, což nelze nahradit tím, že by jej syn navštěvoval v jiném státě, jak uvádí soud v závěru odst. 42. napadeného rozsudku.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti setrval na důvodnosti a správnosti své argumentace uvedené v napadeném rozhodnutí, které ostatně přitakal i krajský soud v napadeném rozsudku; navrhl proto zamítnutí podané kasační stížnosti.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a byla podána v zákonné lhůtě. Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[11] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS., v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Ve věci stěžovatele však tyto podmínky naplněny nejsou.

[12] Předně se soud musel zabývat námitkou nepřezkoumatelnosti. Stěžovatel namítl, že se krajský soud nedostatečně zabýval jeho žalobní argumentací. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že správní soudy nemají povinnost reagovat na každou dílčí argumentaci účastníka a tu obsáhle vyvracet. Jejich úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. rozsudek ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013 - 19). Podstatné tedy je, aby se soud ve svém rozhodnutí zabýval všemi stěžejními námitkami účastníka řízení, což může v některých případech konzumovat i vypořádání některých dílčích a souvisejících námitek (srov. např. rozsudek ze dne 24. 4. 2014, č. j. 7 Afs 85/2013 - 33, či rovněž náleze ÚS ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08). Uvedeným kritériím napadený rozsudek vyhověl. Pokud jde o odůvodnění aktuálnosti hrozby narušení veřejného pořádku, považuje je kasační soud za dostačující a též přezkoumatelné (ostatně krajský soud toliko navázal na argumentaci žalovaného uvedenou již v jeho rozhodnutí – viz v podrobnostech strana 2. napadeného rozhodnutí).

[13] Správní orgán žádost zamítl dle § 87e odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců, neboť shledal, že je dáno důvodné nebezpečí, že by stěžovatel mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek. Přímo ve vztahu k situaci stěžovatele lze odkázat na rozsudek ze dne 22. 12. 2021, č. j. 3 Azs 114/2020-31, dle kterého *„podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody samo o sobě a bez dalšího neznamená, že se cizinec napravil, povede řádný život a již žádné nebezpečí pro veřejný pořádek ve smyslu zákona o pobytu cizinců nepředstavuje. Pokud by byly v tomto smyslu správní orgány vždy 'vázány' tím, že došlo k podmíněnému propuštění (či k propuštění po vykonání celého trestu), byla by možnost aplikace výhrady veřejného pořádku de facto vyprázdněna. Otázku nebezpečí cizince pro veřejný pořádek je třeba posuzovat samostatně, a to zejména s ohledem na povahu jeho trestné činnosti a další zjištěné okolnosti, a to i poté, co byl z výkonu trestu (podmíněně) propuštěn (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 10 Azs 312/2016-59).“* Nadto je vhodné zdůraznit, že stěžovateli byla stanovena zkušební doba v délce trvání sedmi let, což svědčí o míře rizika, kterou jeho propuštění na svobodu podle názoru trestního soudu představovalo. *„I délka zkušební doby podmíněného propuštění má určitou vypovídací hodnotu o závažnosti potrestaného jednání u konkrétní osoby s určitými osobnostními charakteristikami, a může být nahlížena jako 'rizikové' období, kdy je potřeba hrozbou návratu do výkonu trestu zvýšit motivaci podmíněně propuštěného vyhnout se konfliktu se zákonem a vést řádný život. I když rozhodně nelze zjednodušeně říci, že překážka pro povolení k přechodnému pobytu trvá přesně po zkušební dobu podmíněného propuštění, určitou indicii, již nelze přehlížet, tato okolnost představuje.“* (rozsudek ze dne 26. 9. 2018, č. j. 2 Azs 156/2018-49).

[14] Soud rovněž již opakovaně judikoval, že dobu, která uplynula od spáchání trestných činů, nelze samu o sobě bez dalšího považovat za řádné vedení života, neboť stěžovatel byl během této doby buď ve výkonu trestu, nebo ve zkušební době, čímž byl v podstatě „donucen“ vést řádný život, což nelze považovat za dobrovolné jednání (viz. rozsudky ze dne 22. 9. 2023, č. j. 3 Azs 370/2021-36, a ze dne 30. 5. 2023, č. j. 3 Azs 246/2021-47).

[15] Správní orgán a následně soud postavily své závěry na základě úplné úvahy, při které se zabývaly všemi rozhodnými skutečnostmi, tak jak jim to ukládá § 87e odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců, čl. 27 odst. 2 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004, resp. judikatura (rozsudek ze dne 14. 02. 2020, č. j. 5 Azs 383/2019 - 40, ze dne 11. 10. 2019, č. j. 5 Azs 172/2019 - 37, ze dne 7. 12. 2021,

pokračování

č. j. 7 Azs 282/2021 - 40 atp.)

[16] Těmto požadavkům přezkoumávané závěry plně dostojí; soud se podrobně zabýval (viz body 31 a následující napadeného rozsudku) dlouhotrvajícím charakterem závažné trestné činnosti, které se stěžovatel dopouštěl, jeho povahou a výslovně se zaměřil i na aktuálnost jeho hrozby pro veřejný pořádek, mimo jiné též s ohledem na chování stěžovatele v posledních letech (nevycestování z území ČR poté, co mu trvalý pobyt v souvislosti s jeho odsouzením byl zrušen a jiným nedisponoval).

[17] Ve vztahu k námitce nesprávného vyhodnocení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do osobního a rodinného života stěžovatele soud odkazuje předně na rozsudek ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012 - 39, ve kterém Nejvyšší správní soud konstatoval, že „[z]e samotné podstaty principu přiměřenosti plyne, že se poměřuje „něco k něčemu“, zde tedy veřejný zájem spočívající v ochraně veřejného pořádku s právem na soukromý a rodinný život cizince“. Z judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že hledisko nejlepšího zájmu dítěte nemusí vždy a za všech okolností převládnout nad konkurujícím veřejným zájmem. Správní orgány (a posléze soud) jsou ale povinny věnovat dostatečnou pozornost hledání spravedlivé rovnováhy mezi nejlepším zájmem dítěte a případným konkurujícím veřejným zájmem (např. rozsudky ze dne 20. 12. 2022, č. j. 4 Azs 269/2022 - 25, bod 27, či ze dne 31. 1. 2023, č. j. 2 Azs 287/2022 - 34, body 21 a 25). To žalovaný i soud bezezbytku splnili; své závěry důsledně opřeli o dostačující množství podkladů. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s tím, že s ohledem na poměrně omezený kontakt stěžovatele se synem a s ohledem na kriminální historii stěžovatele převažuje zájem státu na zajištění veřejného pořádku. Zde lze plně odkázat na závěry krajského soudu uvedené v bodech 41 a následujících. Postup správního orgánu a soudu tak plně odpovídal požadavkům judikatury (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012-39, ze dne 19. 12. 2018, č. j. 8 Azs 290/2018-27, ze dne 23. 12. 2019, č. j. 10 Azs 301/2019-40, ze dne 27. 2. 2014, č. j. 9 Azs 41/2014-34, a rozsudky Evropského soudu pro lidská práva, zejména rozsudek, ze dne 31. 1. 2006, č. 50435/99, ve věci Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku, a rozsudek velkého senátu ze dne 18. 10. 2006, č. 46410/99, ve věci Ünner proti Nizozemsku, ze dne 4. 12. 2012).

[18] Kasační stížnost tak nepředkládá otázky, které by dosud nebyly v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny, resp. byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. S ohledem na shora uvedené skutečnosti kasační soud uzavírá, že krajský soud věc posoudil zcela v souladu s ustálenou judikaturou správních soudů a nedopustil se ani jiného hrubého pochybení, které by vyžadovalo zásah Nejvyššího správního soudu. Ten proto podle § 104a odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost.

[19] Na závěr Nejvyšší správní soud podotýká, že samostatně nerozhodoval o stěžovatelově návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti; o kasační stížnosti rozhodl bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 2 Azs 3/2003 - 44).

[20] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 větou první ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS, část III. 4.). Stěžovatel v tomto řízení úspěch neměl, a proto nemá právo na náhradu jeho nákladů. Procesně úspěšnému žalovanému v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. května 2024

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu